

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at gennemføre en ny og moderniseret lovgivning om de ansvarsmæssige forhold på medieområdet til afløsning af presseloven, der er fra 1938.

Den teknologiske udvikling i samfundet har medført, at mediebilledet har udviklet sig voldsomt siden 1938, navnlig inden for de elektroniske massemedier. I forhold til presseloven, der kun gælder for den trykte presse, vil lovforslaget bl.a. indebære, at det særlige presseretlige ansvarssystem udvides til at omfatte alle massemedier, herunder radio og fjernsyn.

Af hensyn til informationsfriheden foreslås vidnefritagelsesreglerne udvidet til også at omfatte journalister ved radio og fjernsyn og andre massemedier, ligesom der foreslås en udvidelse af journalisters adgang til kildebeskyttelse.

Endvidere indebærer lovforslaget en lovfæstelse af det presseetiske system.

Til afløsning af de eksisterende klageorganer - Berrigtigelsesnævnet, Radionævnet og Dansk Presse-nævn - foreslås der oprettet et uafhængigt presse-nævn, som bl.a. skal tage stilling til, om pressen har handlet i overensstemmelse med god presseskik.

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar afgivet af Medieansvarsudvalget.

Gennemførelsen af en samlet medieansvarslov medfører en række konsekvensændringer i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, og lovforslaget indeholder derfor også forslag til ændringer i radio- og fjernsynsloven.

2. Baggrunden og grundlaget for lovforslaget

I de seneste år er der sket væsentlige ændringer på medieområdet. Danmarks Radios monopol er ophørt, og det er nu muligt at vælge mellem to landsdækkende tv-kanaler samt en række lokalkanaler. Samtidig er der etableret en række nye elektroniske informationssystemer med forskelligt indhold og formål.

Denne teknologiske udvikling inden for medieverdenen har givet anledning til en række reformovervejelser vedrørende behovet for revision af lovgivningen på det presseretlige område.

I 1968 afgav Straffelovrådet en betænkning (nr. 487/1968) om placeringen af ansvaret for radio- og fjernsynsudsendelser.

Samme spørgsmål har været drøftet af Mediekommissionen senest i dennes slutbetænkning nr. 1029/1985 om dansk mediepolitik. Et flertal af kommissionens medlemmer anbefalede, at det for de periodiske skrifter gældende ansvarssystem i tillempet form overføres på straf- og erstatningsansvar for ra-

dio- og fjernsynsudsendelsers indhold, ligesom flertallet anbefalede, at der blev skabt mulighed for at idømme alle radio- og fjernsynsforetagender et erstatningsansvar hvilende på institutionen som sådan.

Justitsministeriet besluttede på baggrund af tilkendegivelserne fra Mediekommissionen at nedsætte et Medieansvarsudvalg. Udvalget blev nedsat i februar 1986 og fik til opgave at vurdere behovet for ændring af de gældende strafferetlige og erstatningsretlige regler på medieområdet. Udvalget skulle i den forbindelse navnlig tage stilling til, om der burde gennemføres et ensartet ansvarssystem for alle medier, herunder for den trykte presse og radio- og fjernsynsudsendelser. I overvejelserne skulle endvidere indgå i hvilket omfang, der eventuelt var behov for en regulering vedrørende andre medier som f.eks. teledata og elektroniske informationssystemer.

Efter kommissoriet blev udvalget endvidere anmodet om at tage stilling til behovet for en udvidelse af reglen om kildebeskyttelse til også at omfatte journalister ved radio og fjernsyn m.v.

Udvalget blev desuden anmodet om at overveje, om der i en medieansvarslov burde optages presseetiske regler, idet der henvistes til, at sådanne regler må anses for et væsentligt led i beskyttelsen af privatlivets fred.

Medieansvarsudvalgets opgaver blev senere udvidet. Ved Justitsministeriets skrivelse af 17. november 1989 blev udvalgets kommissorium således udvidet til også at omfatte overvejelser om den nærmere udformning af bestemmelserne i straffelovens §§ 152 d og 152 e, som har en særlig betydning i forhold til mediernes varetagelse af deres opgaver.

I august 1990 har udvalget afsluttet sit arbejde med afgivelsen af betænkning nr. 1205/1990 om medieansvar med udkast til en ny medieansvarslov.

Spørgsmålet om journalisters vidnefritagelse (kildebeskyttelse) har været særskilt debatteret i Folketinget.

Det Radikale Venstre fremsatte således den 9. december 1986 forslag til lov om ændring af retsplejeloven (vidnefritagelse) (L 124 1986/87), og den 22. januar 1987 fremsatte Socialistisk Folkeparti ligeledes et forslag til lov om ændring af retsplejeloven (vidnepligt for journalister m.fl.) (L 182 1986/87). Medens Det Radikale Venstres lovforslag kun vedrørte en udvidelse af retsplejelovens § 172, stk. 1, til også at omfatte journalister m.fl. ved de elektroniske medier, indeholdt Socialistisk Folkepartis lovforslag tillige en ændring af bestemmelsen i retsplejelovens § 172, stk. 2, om begrænsninger i vidnefritagelsen, idet forslaget herom var udformet således, at det tilsigtede at svare til den begrænsning, der i henhold til retsplejelovens